

TORONTAI

Megjelenik naponta reggel. - Szerkesztőség, kiadó-hivatal és nyomda: Becskerek (Nagybecskerek), Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3. szám. - Telefon 21.

SZOMBAT, 1944 JANUÁR 15

73. évfolyam

11. szám

Előfizetésben:

Évente 840 félévre 420
negyedévre 210 havonta 70

Kiválóan működik a német légvédelem

Berlin, jan. 14.

A német légvédelem január 11-én jelentős győzelmet aratott, amikor 136 angol-szász repülőgépet sikerült lelőni. Hivatalos német becslés szerint a támadó gépek egyharmadát sikerült elpusztítani. Katonai szakértők aláhúzzák, hogy a mind tökéletesebbé váló német légvédelem teljesítménye figyelemre méltó, mert az elpusztult ellenséges repülőgépek száma sokkal nagyobb. A tenger fölött lezuhant gépeket nem lehet számításba venni.

A Mussolini-zászlóalj Dél-Olaszországban harcol

Milánó, jan. 14.

A „Provincia di Como” je'entése szerint a Mussoliniról elnevezett bersaglieri zászlóalj, amelyet válogatott csapatokból alakítottak, október 16-ika óta harcban áll a délolaszországi hadszíntéren. Parancsnoka Vittorio Facchini alezredes, akiről a lap azt írja, hogy fanatikus híve a Ducenak.

Masaryk tiltakozik Európa érdekövezetekre való felosztása ellen

London, jan. 14.

Jan Masaryk, a cseh emigráns kormány külügyminisztere, beszédet mondott a csehszlovák állam megalapításának 25. évfordulóján. Élesen tiltakozott az ellen, hogy a kisebb államokat, különösen pedig „Csehszlovákiát”, a nagyhatalmak ellentétes érdekeinek játékszereivé tegyék és Európát érdekövezetekre osszák fel. Masaryk többek között ezeket mondta: „Azt óhajtjuk, hogy saját magunkra bizzanak bennünket”.

Bolgár tudományos intézet Budapest

Budapest, jan. 14.

Szinyei Merse Jenő vallás és közoktatásiügyi miniszter tegnap nyitotta meg a budapesti egyetemen alakult bolgár tudományos intézetet.

Az ünnepélyes megnyitáson Lukinich Imre egyetemi tanár, Szinyei Merse Jenő kultuszminiszter és a bolgár követ mondtak nagyhatású beszédet.

Oroszországban nagy éhínség van

Stockholm, jan. 14.

Oroszország egyes részeiben igen nagy az éhínség. Annak ellenére, hogy az idén jó termés volt, munkaerőhiány következtében nem sikerült a termést betakarítani. Ezenkívül sok vidékre a szállító eszközök hiánya következtében nem lehetett elszállítani az élelmiszereket.

Nikopol hidfőjénél a német csapatok teljes védelmi sikert értek el

A Führer főhadiszállásáról jelentik.

A véderő főparancsnoksága szöli.

Kercstől északkeletre meghiusultak a bolsevisták újabb támadásai.

Nikopol hidfője ellen a szovjet csapatok erős tüzérségi előkészítés után keskeny vonalon támadásba mentek át.

Az egész napon át tartott elkeseredett harcokban a német csapatok teljes védelmi sikert értek el.

Dnjepropetrovszktól délnyugatra folytatott bolsevista támadásokat a német csapatok az ellenség véres veszteségével ismét elhárították.

Kirovograd nyugati részén a szovjet csapok erős gyalogos és páncélos kötelékekkel tegnap ismét megkezdtek támadásaikat. A német csapatok ellentámadással egy betörés helyét elreteszelték és a támadásokat elhárították.

Cserkasszinál sikertelenek maradtak a szovjet csapatok támadásai.

Pogrebistye harctérségében a német csapatok támadásai tegnap is előrehaladást eredményeztek.

Berdicsevtől nyugatra meghiusult a bolsevisták számos támadása. A német csapatok ellentámadásban elpusztítottak 19 ellenséges páncélost és 17 löveget.

Novgorod—Volynszk nyugati harctérségében és Sarnytlól nyugatra a német csapatok előretörő szovjet csapatokkal állanak küzdelemben.

A Szovjet csapatok tegnap is folytatták heves támadásukat Recessica nyugati részén. A kemény harcok folyamatban vannak.

Vitebszknél, a város északnyugati részén volt a harcok sulypontja, ahol a bolsevisták áttörési kísérletei a német csapatok szívós ellenállásán meghiusultak. A szovjetek a harszakasz térségében elvesztettek 42 páncélos harckocsit.

Neveltől északnyugatra a német csapatok a szovjetek erős gyalogos és páncélos támadásait néhány betörési hely elreteszése mellett, valamint 14 páncélos szétlövésével elhárították.

A német légi erők harc és csatarepülőek erős kötelékei Kirovogradnál, Berdicsevnél és Vitebszknél beavatkoztak a harcokba. Elpusztult 50 ellenséges repülőgép.

Wittmann az egyik SS páncélos hadosztály rohamcsapat helyettes vezetője január 9-én a keleti arcvonalon „Tigris” páncélosával a 66-ik ellenséges páncélos harckocsit lőtte le.

A délolaszországi arcvonal déli szakaszán az ellenség kiterjesztette támadásait Venafrotól északra is. A német magaslati állások ellen erős tüzérségi előkészület után vezetett ellenséges támadásokat a német védelem, a támadók véres veszteségével elhárította. A legszélsőbb nyugati szárnyról Gariglianonál lefolyt előreszárazásokról és a keleti szárnyról sikeres német rohamcsapat vállalkozásáról érkeztek jelentések.

Tozso szerint a Dél-Csendes-óceán gyilkos éghajlata miatt az angolszászok nem bírják a hosszú háborút ezen a területen

Tokió, jan. 14.

Tozso miniszterelnök a japán országgyűlésen hadügyminiszteri minőségében foglalkozott a keletázsiai hadszínterek eseményeivel. Elmondta, hogy az Uj-Guineán állomásozó ellenséges légi haderőt körülbelül 3000 gépre lehet becsülni. Az ellenség a délcsendes-óceáni arcvonalakon azt a fogást alkalmazza, hogy elsősorban ott száll partra, ahol biztosíthatja légi uralmát.

Kijelentette a miniszterelnök, hogy a Dél-Csendes-óceán barátságatlan szigetein és öserdeiben a harcok leírhatatlanul sulyos követelményeket támasztanak. Foglyok vallomása szerint azonban az ellenségnek még en-

nél is nagyobb nehézségekkel kell megküzdenie s ezeken a területeken az emberi anyag felhasználódása csupán a forrógövi megbetegedések és idegösszeroppanás következtében oly nagyarányu, hogy Anglia és Amerika nem bír elviselni hosszú háborút.

Tozso miniszterelnök ezután a burmai harctérről megállapította, hogy az ellenség meg akarja indítani régóta bejelentett offenzíváját. A japán hadsereg azonban már október közepén hevesen visszaütött a csungkingi hadakra a burma-jünani határon.

A kínai harctérről megjegyezte, hogy a japán hadak állandóan eredményes hadműveleteket folytatnak, főleg az ellenséges támaszpontok ellen.

Légítámadás Makarszka ellen

Zágráb, jan. 14.

A horvát hírközlő iroda jelentése szerint angolszász repülőek támadást intéztek Makarszka ellen. A kár jelentéktelen.

A Duce rendelete

a háborús fegyelem biztosítására

Milánó, jan. 14.

Az olasz hivatalos lap közli a Duce kormányrendeletét, amely szabályozza az olaszok háborús fegyelmét. A rendelet 13 pontból áll, amelyek fegyházbüntetéssel sújtják egyebek között a közbiztonságot veszélyeztető sajtócikkek közlését, tiltott gyűlések látogatását, rádióállomások felállítását és megtűrését vagy ellenséges adók hallgatását, munkakerülést és sztrájkban való részvételt, valamint a hasonló államellenes cselekményeket. Sulyos, külön felsorolt esetekre. halálbüntetést szabnak ki.

A „Daily Mail” rövidesen nagyarányu hadműveleteket vár a Baikánor — vagy máshol

Stockholm, jan. 14.

A „Daily Mail” írja: a jelen pillanatban nem szabad korai ítéletet mondani az olaszországi helyzetről. Nehezen hihető, hogy a szövetségesek főparancsnoksága lépésről-lépésre meg akarja tenni a hosszú utat többszáz mérföldön keresztül az olasz félszigeten. Lehetséges, hogy nagykiterjedésű figyelemelterelő hadműveletek állnak küszöbön a Balkánon, vagy valamely más helyen és pedig sokkal hamarabb, mint bárki is gondolhatná.

Finnország maga akar dönteni saját ügyeiről

Helsinki, jan. 14.

A finn szakszervezetek évi kongresszusának határozata kimondja, hogy a finn munkásság elkerülhetetlen követelésnek tekintti, hogy az a harc, amelyet Finnország ma folytat, csupán korlátozott védelmi háboru legyen.

— A világnak tudni kell, hogy a kis finn nép élni kíván — mondja a határozat — és határozott felfogása van arról a jogáról, hogy mint szabad nép éljen és maga döntsön saját ügyeiről. Tudni kell, hogy a finn népet komoly békeakarát hatja át és azt kívánja, hogy életét olyképpen alakítsa, hogy az más népek békéjét ne zavarja. A finn szakszervezeti munkásság teljesen tisztában van azzal, a kormányzati ügyek vezetői a legjobbat megteszik annak érdekében, hogy az országot a háborútól eltávolítsák, ha erre a lehetőség adódik, figyelembe véve a finn nép szabadságát és védelmét. Sorsdöntő nehéz fordulópontra előtt kis népnek nincs más védelme, mint a belső egysége és szilárd hite igazságos ügyében.

Ausztria és az új Európa...

Gyors iramban, filmszerűen perognak le szemünk előtt az események, melyeknek törődése, növekedő dinamikája alig enged időt a szemlélődésre. Szinte reflexszerűen cselekedni kellene, hogy el ne maradjunk a robogó időben. Nemcsak Európa térképe változott meg. Európa lelki térképe is megváltozott. Ezzel foglalkozni kell. A kérdések gyújtópontja az, hogy az európai lélek térképén sikerül-e végre megszüntetni a bomlasztó, fertőző csírákat, amelyek hangulatos jelszavak alatt nemcsak a népek igazi fejlődését, hanem magát az egyes emberek életét is állandó és halálos veszéllyel fenyegetik.

A moszkvai értekezlet legérdekesebb pontja Ausztria újra felvetett kérdése. Ez világítja meg legjobban azt, hogy hát mi is történt Moszkvában? Mindaz, ami Moszkva célja, már egyszer itt kísértett Európa szívében, Ausztriában, az ausztró-marxizmus idején. Az ausztró marxizmus vezére, Bauer Ottó — ez a jellegzetes szocialista vezér — aki emellett gyártulajdonos-kapitalista volt, 1926-ban a linzi pártnapon ezeket mondta: „A parlamentáris demokrácia részünkre csak eszköz, a cél a proletár diktatúra!” Bauer Ottó, ez a kapitalista-szocialista, példátlanul álló kétszínű játékot üzött Európa szívében. Egyrésztől összefogva a liberális nagytőkével és annak sajtójával különösen, tervszerű hadjáratot folytatott az erős, keresztény világnézetű osztrák paraszt-ság ellen, hogy azt letörje. E cél érdekében pusztító iskolapolitikába kezdett. Világszerte ismeretesek azok a gonosz mesterkedések, melyeket a kereszt ellen folytatott az iskolákban. Ismeretes továbbá az ausztriai felekezetiellenesség ijesztő arányu növekedése az ő hatalmaskodása idején. Bauer Ottó bolsevizáló törekvéseit a „liberális” nagytőke nemcsak tűrte, hanem elő is segítette. Kedveltjével, Bauer Ottóval szövetségbe, a legkülönbözőbb szociális jelleget adva romboló munkájuknak, a munkásságot felhasználva, Bécsben a Marx-házak erődítményrendszerével a polgárháború szörnyűségeire szervezte meg.

A polgárháború 1934 februárjában ki is robbant. Az ausztró-marxizmus e szörnyű merénylete Európa ellen elbukott. De megdöbbenve kellett észlelni, hogy milyen vakmerő ténykedést folytatott a liberális-szocialista-bolsevista érdekszövetség Európa szívében. Ez az ugynevezett „szociális” működés a februári forradalom gyilkos fényében megmutatta, hogy halálos elensége minden nemzeti kulturának s a népek testvéries egymásratalálásának, mert célja nem a kulturnemzetek Európát felvirágoztató együttműködését, hanem a testvérháborúk minden kulturát megsemmisítő, romboló s így erkölcsi és anyagi pusztulásba döntő bolsevista uralmát célozta. A keresztény erkölcsiség s az azon alapuló nemzeti kulturák és szabadságjogok halálát,

Ausztria kérdésének felvetése távolról sem a kis népek szabadságának, önrendelkezési jogainak megvédését jelenti. Sőt nem is csak a német Birodalom területének megcsönkítését. Sokkal messzebbmenő célról van szó. Az ausztró-marxizmus újra való uralomra jutása az európai történelmi fejlődés végleges letörését célozza. A történelem ismeri már az első világháború után találtakoztak egy hasonló kérdéssel. Ez volt az ugynevezett csehszlovák kérdés. Ennek a kérdésnek világveszélyt rejtő magja az volt, hogy elvi döntés alapján szerkesztettek egy „demokratikus” ál-

Háborus és politikai helyzetkép

A Balkán eseményei és a jugoszláv kérdés áll a világ közvéleményének középpontjában. Akkor, amikor a harcsterületeken talán elhatározó hadiesemények játszódnak le, mégis politikai természetű lépések keltik a legnagyobb érdeklődést.

A jugoszláv kérdés tulajdonképpen az angolszász és a szovjet érdekelletéinek kirobbanásából keletkezett.

Nédics tábornok felismerte a szerb nép küldetését és igyekszik a meglévő területen, minden romantikus elképzelés nélkül életlehetőséget biztosítani népe számára. Tí'ó a bolsevizmus fizetett ágense, aki horvát bolsevistáival valóságos irtóháborút vezet a szerb nép ellen. Titónak nincsenek más célkitűzései, mint a gyilkolás és rombolás. Ha céljait elérte, — nyilatkozata szerint — akkor hozza nyilvánosságra programját.

A szövetségesek rádiója azt a hihetetlen hírt röptette világgá, hogy Titó és Mihajlovics tábornok között megindultak a tárgyalások, hogy egyezsége lépjenek. Nem hisszük, hogy a két ember között valaha egyezés jönne létre. Mihajlovicstól távol áll a bolsevizmus. Titó pedig nem csak bolsevista, de fektelenül gyűlöli és lenézi a szerb népet.

IDEGHÁBORU

Az angolszászok részéről megszakítás nélkül folyik az idegháború. Naponta dobnak a közvéleménybe különféle híreket, amelyek szerint közelebbi vagy távolabbi időpontban megindul az európai invázió. Legujabban különféle segédeszközökről és fegyverekről érkeznek hírek, amelyek az invázió végrehajtásához szükségesek. Ezzel szemben áll a német nép méltóságteljes nyugalma, melyet az angolszász propaganda nem tud megtörni.

HADSZINTEREK

A keleti hadszíntéren az előbbi telekkel ellentétben élénk tevékenység uralkodik. A tél nem olyan szigorú és a bolsevisták folytatják kísérleteiket, hogy a zárt német védelmi vonalat áttörjék. Amint a múltban, úgy most is azonban hiábavalónak bizonyul minden kísérlet.

Olaszországban az angolszászok nehezen jutnak tényereséghez és az angolszász hadsereg vezetők minden hitelüket elvesztették hazai újságolvasók közönségük előtt. Alkalmunk volt nekünk is értesülni, milyen ígéreteket tettek az angolszász tábornokok olaszországi partraszállásuk alkalmával, azonban egyetlen programpontjukat sem tudták végrehajtani.

Az üzlet lelke a reklám!

Egészséges és sikeres reklámot érhet el a **TORONTÁL** révén

Wallace: 1944 uralkodó problémája az egész világon az élelmezés lesz

Lisszabon, jan. 14.

Clevelandből jelelenti az angol hírszolgálat: Wallace helyettes elnök a következő beszédet mondotta:

— Ha más nemzetek élelmezéséről beszélünk, több dolgot kell tisztáznunk. 1. Mi itt, az Egyesült Államokban, nem végezhetjük el egymagunk ezt a munkát. 2. Nem szándékozunk eleséget adni a világ egyetlen részén senki emberfiának, aki nem hajlandó teljesítőképeségének határát termelni. De az amerikai hagyományhoz tartozik az is, hogy öbetezt kézzel ne álljunk a megelőzhető éhínséggel szemben. Büszkék vagyunk arra, hogy Anglia, Oroszország és a megszállt Olaszország élelmezéséhez hozzájárulhattunk.

— 1944 uralkodó problémája az

egész világon az élelmezés lesz. Ha elegendő hajóteret tudunk tartálékolni, az egyesült nemzeteknek ebben az esztendőben 60 millió felüli exportálásra váró élelmiszerünk lesz. Különösen a Szovjet számára lesz 1944 nagyon súlyos esztendő. A Szovjet-unióban az egyedüli emberek, akik tisztességes taplálékhoz jutnak, azok, akik tényleg harcban állanak. Kijelentette azután Wallace, hogy az Egyesült Államok egyik legsúlyosabb háború utáni problémája az általános munkanélküliség veszélye. Wallace emlékeztetett arra, hogy a legutóbbi világháború után az Egyesült Államokban 15 millió munkanélküli volt, ami a mezőgazdasági árakat az eredeti szintre egyharmadával nyomta le.

lamot, amelynek semmi történelmi, fejlődési alapja nem volt. Világos volt tehát, hogy ez a laboratóriumi állam örökös elvi, élettelen alkatából kifolyólag, nem talál magának utat az élethez. Nem is tett mást dicsstelen életében, mint sértegette szomszédjait, örökös konfliktusok magjait hintve maga köré. Az első világháború utáni demokrata világnak e halvaszületett csecsemője kellett volna, hogy a mellette élő államok történelmi fejlődését mindörökre megakadályozza. A „népszövetség” dicső együttesében ezért volt olyan nagyhatalmu ur Benes Eduárd. Most „Ausztria” kellene... De ez az „Ausztria” már Moszkva elveit kellene, hogy valóra váltsa. A moszkvai értekezleten a szovjet legnagyobb tétje ez az „Ausztria” volt.

Az angolszász játékosok elfogadták a tétet. És minden kétséget kizáróan elvesztették a moszkvai játékot. Európa szabad nemzetei most már világosan látnak. „Ausztria” kérdésének a moszkvai értekezleten történt életre keltése, Európa bolsevizálásának gyakorlati megvalósítását, illetve annak elhatározását jelenti. Még pedig az angolszászok beleegyezésével! Egy ilyen Ausztria megvalósítása a nemzeti kulturák és vele Európa pusztulását jelentené.

A moszkvai értekezlet Európa lelki térképén a legsötétebb pont. A mélypont. Amely után most senki sem kétkedhetik az új Európa győzelmének történelmi és emberi igazában!!

Kristály István.

Sikertelen angolszász hadivállalkozás Burmában

Tokió jan. 14

A japán hírközlő iroda jelentése szerint az angolszászok próbálkoztak, hogy a Burmában fekvő Mangdeo helységet elfoglalják, teljes kudarcral végződött.

Szovjet—lengyel kérdés

Berlin, jan. 14

A szovjet-lengyel kérdés megoldása nagyon nehezen halad előre. Egyelőre jegyzékek kicserélésével igyekeznek a feszült viszonyon enyhíteni. Sokat várnak a ma délutáni lengyel minisztertanácstól.

Összeírják az Angliában levő szakképzett olasz hadifoglyokat

London, jan. 14.

A brit hadügyminisztérium elrendelte, hogy részletes kimutatást készítsenek a szakképzettséggel rendelkező Angliában internált olasz hadifoglyokról. Ezeket a hadifoglyokat a háborus iparban foglalkoztatják majd. A hadifoglyok között vannak mérnökök, elektrotechnikusok, mechanikusok stb. Eddig, amíg Olaszország Nagy-Britanniával háborus állapotban volt, foglalkoztatásuk a hadüzemekben a genfi egyezmény értelmében tilos volt.

A belgrádi egyetem ünnepélyes megnyitása

Belgrád, jan. 14

Szerbia kulturális újjáépítés jelentős lépéssel haladt előre. Január 10-én újból megnyitották az egyetemet. Az egyetem régi épületének aulájában folyt le az ünnepélyes megnyitás.

Az ünnepélyen megjelen a miniszterelnök, a miniszterek teljes számban, a miniszterumok magasrangú tisztviselői, valamennyi egyház képviselői, a kulturális intézmények vezetői, az egyetemi tanárok és meghívott vendégek.

Az ünnepélyen megjelenteket az egyetem rektora üdözozte. Majd Jovanovics közoktatásügyi miniszter mondott beszédet, a melynek során köszönetét fejezte ki a német megszálló hatóságoknak, hogy az egyetem újbóli megnyitását lehetővé tették. Bizonyos abbana — mondotta továbbá — hogy az egyetem hagyományos szelleme alapján, a német-szerb kulturális együttműködés a két nép hasznára ezennel még inkább kimélyül.

Dr. Popovics Nikola beszámolt arról, miképpen létesült Belgrádban az egyetem. Eddigi munkálkodásról adott összefoglaló leírást. Végül köszönetet mondott a német katonai hatóságoknak, valamint a szerb kormánynak és az egyetemi tanároknak, hogy jóakarattal lehetővé tették, hogy az ifjuság ismét látogathassa az egyetemet.

Az ünnepség az egyetemi hallgatók énekkarának énekével nyert befejezést.

Este a Délkelet külügyi hivatal rendkívüli megbízottja fogadta a szerb kormány tagjait, a belgrádi német és szerb kulturális intézmények vezetőit.

HIREK

Svájci lap a Balkán stratégiai lehetőségeiről

Zürich, jan. 14.

A „Neue Züricher Zeitung“ „A Balkán legendája“ című vezércikkében foglalkozik Délkelet-Európa stratégiai lehetőségeivel és rámutat arra, hogy csökkönyösen tartja magát az a legenda, amely szerint az angolszászok nem szállhatnak partra a Balkánon, mert a Szovjet-Unió ezt a területet saját befolyási szférájának tekinti és nem engedi meg, hogy az angolszászok itt megvessék lábukat. A lap szerint ezt a legendát a két szembenálló tábor egyformán terjesztette, hogy ezt a politikai babonát saját taktikai céljaira használhassa fel. A valóságban azonban ez a híresztelés csupán Moszkva érdekeit szolgálja, mert meg növelte a Szovjet tekintélyét még azokban a körökben is, amelyek egyébként szembe helyezkedtek a kommunizmussal. A lap azt hiszi, hogy ez

az eredmény semmiképpen sem felel meg a legenda megteremtői érdekének.

A vezető svájci lap azután annak a véleménynek ad kifejezést, hogy a moszkvai értekezlet eredménye esetleg ezt a balkáni legendát kemény próbának teszi ki Kétségtelen, hogy az angolszász seregeknek Délkelet-Európában való megjelenése ugyanolyan komoly hatással lenne az orosz politikára, mint a német előretörés a tengerszorosok ellen 1941-ben. Ez a kérdés a három külügyminiszter mostani tanácskozásai során aligha oldható meg, úgy látszik azonban, hogy Moszkvában diplomáciai és politikai keretet készítenek elő, hogy a kérdést későbbi időpontban vitathassák meg. Ha ez sikerülne, akkor politikai szempontok nem akadályoznák többé a hadvezetést és a katonai akció átterjedne a Balkánra is.

Gripps szerint a jövő világ békét nem lehet fegyveres hatalommal biztosítani

Zürich, jan. 14.

Az Exchange jelenti Lononból: Sir Stafford Cripps a külföldi sajtó ebédjén felszólalt, hogy állást foglaljon a moszkvai értekezlettel és a háború utáni helyzet kialakulásával kapcsolatban. Fejlegtelésének lényege a következő:

Molotov, Hull és Eden szilárd alapot igyekszik megteremteni, amelyben a világ jövő békéje felépülhessen. Egészen természetes, hogy aki a világ békét akarja biztosítani, annak katonai előkészületeket kell tennie. Alapvető hiba volna azonban, ha elhítenék magunkkal, hogy háború utáni feladatunk a béke fegyveres hatalommal való biztosítása.

Minden olyan rendszer, amely a hatalomra támaszkodik, végeredményben sikertelen marad. Európa és a világ jövőjéről vallott felfogásunk nem a nagyhatalmak dicsfényével övezett parancsuralmán alapul. A jövőt inkább hajthatatlan demokrata határozottsággal szemléljük. Nevetséges volna az az elképzelés, hogy a világot valami „nagy bizottság“ kormányozhatná, amelyben minden nép képviselést nyerne. Az ilyen berendezés parlament volna, de nem kormányzat.

A nemzetközi együttműködésnek — Cripps véleménye szerint — nagyobb kilátása van sikerre, ha munkaterek szerint oszlik meg.

Uralkodó, aki elérverezte királyságát

Öfelsége III. Lotlakani, a Becsuánaföldi bamangwat néger királynője, megelégedte az uralkodás gondjait. Talán alattvalói nem voltak eléggé engedelmeseek hozzá, talán más belső nehézségei támadtak — tény, hogy legutóbb elhatározta, lemond koronájáról s azt más, méltóbb utódnak engedi át. Az utód kiválasztásában azonban a királyválasztások történetében páratlanul álló módszerhez folyamodott, Szabályszerű árverésre bocsátotta birodalmát. Igaz, hogy előbb alaposan megvizsgálta a pályázók és a tizenkét legérdemesebből alakiotta meg a nem mindennapi árverés közönségét. Aztán felhangzott a kiáltás: „Eladó egy királyság... először.

másodszor... senki többet? harmadszor!“ — lecsapot a kalapács és a korona a legtöbbet ígérő kezébe jutott. Hanem a nyertesnek ugyancsak súlyos árat kellett diadaláért fizetnie. A királyi korona ellenértékét 41 szarvasmarhában, két vörösréz-főzőüstben, hét gyapjúingben három üveggyöngy-nyakláncban és egy közepén kerek alakú kivágással ellátott faszékben szabta meg a királynő. Így aztán III. Lotlakani, bár most már egyszerű „polgárrá“ vált, a bamangwat-néger leggazdagabbja lett, mert egyébként is nem megvetendő vagyonát ezek az értéktárgyak még jelentősen gyarapították.

Hangulatos és jól sikerült tea-délután rendezett a fehértemplomi Női Tábor. Egyben az iskolás gyermekeket is megvendégelte, teát és szeretet-csomagot osztva ki közöttük. Bensőséges és meleg ünnepségekben részesítette ezuttal a BMKSZ szeretet elnökét: Kulik Pált és hitvesét házasságuk 25. évfordulója alkalmával. Simon Eszter meghatóan küszöntötte a jubilláló párt, melyet lelkes éljenzés követett. Az iskolás gyermekek énekeket és verseket adtak elő nagyon kedvesen — miközben a „Női Tábor“ leány tagjai teát és süteményt szolgáltak fel. A háziasszonyi tisztséget ezuttal Balczer Nándorné töltötte be, kinek áldozatos készsége lehetővé tette a tea-délután meg-

rendezését. Ezuton is melegen mondunk köszönetet Balczer Nándornénak, Kulik Pálnénak, valamint többi hölgytagjaiknak is kik nagylelkű adakozásukkal járultak hozzá a kedves délután megtartásához.

Színházjegyek fölvasárlása. A feketéseknak fekete napjaik voltak a karácsonyi ünnepek alkalmával Budapesten. Egyes üzérkedők előre felvásárolták a színházjegyek nagy részét és magas feláron akarták továbbadni. Számitásuk azonban balul végződött. Az abból tünt ki, hogy egyes színházakban sok volt az el nem foglalt ülés, holott a színházak pénztáránál minden jegy elkelt.

Polgári iskolai magántanulók figyelmébe. Az írásbeli magánvizsgák szombaton, január 15-én reggel 7 órakor kezdődnek. Valamennyi magántanuló 7 órakor köteles az intézetben megjelenni.

Ügyvédi irodában

fél napi elfoglaltságot keres önálló magyar, német, szerb fogalmazó és avors-geográf.

34 Kiadóhivatal „Juratus“.

Aki háromszáznyolcvan házat épített fel saját kezűleg

El Bécsben egy kedves, finom öreg ur, báró Jaden Hans, aki arról nevezetes, hogy háromszáznyolcvan házat épített fel sajátkezűleg, minden segítség nélkül. Ezek a házak persze nem igazi házak, egyikük sem nagyobb egy gyufaskaiulyánál, de ép ez a rendkívüli bennük.

„Építészük“, báró Jaden, aki ma 70 éves, egyébként is nevezetes egyénisége Bécsnek. Egyike a legismertebb Izland-kutatóknak, ezenkívül ő írta Theodor Körner, a nagy német katonaköltő egyik legjelentősebb életrajzát. Az öreg ur azonban most már évek óta csak parányi házai építésének szenteli idejét és érdeklődését. Lakása valóságos muzeuma a világ, de különösen Németország híres épületeinek — miniatűr kiadásban. Gyufaskatulyákba beépítve láthatjuk itt Goethe híres kerti házát Weimarban, azután Mozart salzburgi Varazsfuvola-házikóját, a régi Bécs empire és barokk épületeinek kicsinyített másait, Schiller szülőházát, a régi Burgtheater épületét, egytől egyig százezerszeres kicsinyítésben, hogy ne mondjuk: zsebkijárási méretben, mert hiszen az öreg báró házai a gyufaszobákban is elférnek.

Ő maga „kibotofilának“ nevezte el furcsa művészetét. „Kibotosz“ ugyanis görögül skatulyát jelent, a báró kissé önkényesen egyéni szóképzésének értelme tehát ennyi: skatulyakedvelés. A báró következőképpen magyarázza különös művészetének eredetét.

„Salzburgban, de általában Ausztria és Németország más hegyvidéki városában is népszerű emléktárgyak azok a gyufaskatulyák, amelyeknek belsejébe apró alpesi tájakat vagy hegyi parasztszobákat építenek be. Ezekről támadt az az ötletem, hogy nevezetes történelmi épületek kicsinyített másait építsem fel ilyen gyufaskatulyákba, élethűen és művészi bec vágygal. Ami nekem játék és szórakozás, az másnak esetleg tanulmányos lehet, mert az én parányi házikóimnak térhatásuk is van, tehát szemléltetőben mutatnak be egy-egy híres történelmi épületet, mint bármely fénykép.“

A báró azt is elmondja, hogy a legjelentéktelenebbnek látszó hulladék is felhasználható „művészetéhez“ és sé táiról a legkülönbözőbb „épületanyaggal“ tér haza: egy-egy darab dróttal, száraz virággal, hervadt levéllel, ami keze alatt mind életre kel. A drótból például szökőkút lesz, a száraz virágból erdő vagy bokor, egy-egy rizszem sziklavá változik, egy parányi darab fától ködös égboltá, egy csipetnyi vatta felhővé. Mosolyogva meséli az öregur, hogy néha bolondnak nézik. Egyszer például, legujabb „építkezésén“ gondolkozva bement egy cukorkás boltba és ott virágot kért. Az elárúsító persze meghökkenve nézett rá, mert ő nem tudta, hogy amiből ő legközelebbi házikója tarka virágos kertjét készíti, az tulajdonképpen nem más, mint szinesre festett gyögcukorka.

Ma a Czikajló gyógyszerár Göringgasse (Fő ucca) tart éjjeli szolgálatot.

Délben fél egytől 2 óráig csak az ügyeletes gyógyszerár van nyitva, a többi ezen idő alatt bezár.

A munkásbiztosító ügyeletes orvosai Beeskerek (Nagybeeskerek) egész területére szombat este 6 órától, hétfő reggel 6 óráig dr. Jasznic Milán, lakik Horthy Miklós ucca 38. szám alatt.

Kállay Miklós miniszterelnök. Reményi Schneller Ede pénzügyminiszteről átveszi a Gazdasági elminiszter tisztség ügykörét. A pénzügyminiszter már ismételtén kérte fölmentését a gazdasági elminiszterség alól és azt a kívánságát most a Kormányzó teljesítette.

Dr. Sugja Anté horvát követségi tanácsost Velencéből Rómába helyezte a horvát Poglávník.

Ötvenkilenc gyermek atyja. Délanatólia egyik falujában élő nagybirtokosnak 12 feleségétől eddig 59 gyermeke született. Mindannyian élnek, jó egészségnek örvendenek. A kormány magas kitüntetésbe részesített a boldog sokgyermekes jó hazafi, apát és anyákat is. A nagybirtokos a további szaporulatra ígéretet tett.

Ködösítési gyakorlatok. A légvédelemben fontos védőmód a ködfejlesztés. Budapesten a honvédség most több városnegyedben ködösítési gyakorlatokat végez.

Élelmiszertartalék. Bulgáriában olyan háztartások, amelyek házilag sütnek kenyeret, 60 kilogram lisztet tarthatnak készletként. Egyébként 1 kilogram a tartalék liszt. Azonkívül minden háztartásban személyenként 3 kg zsir, 2 kg sajt, 1 kg vaj, 10 kg bab, 1 kg rizs, 2 kg cukor és 1 kg szappan tartalékolható.

A Duce fogságának és kiszabadításának regényes története

A Palazzo Veneziától a Gran Sassoig

IRTA: LUIGI B. NERVETTO

50

A második repülőgép elszállítja a Ducet

Körülbelül egy órával a Ponza-szigetere érkezett első repülőgép pilótáinak halála után újabb repülőgép érkezett a sziget fölé. A zátonyon fekvő Monte Blenbo fölött néhány kört irt le a gép, közben fényjeleket adott, hosszan felvillanó kék és piros jeleket. Ezután leereszkedett a repülőtérré.

Lott de Vallo kapitány a fényjeleket látva, a második repülőgép megérkezését sokkal több bizalommal fogadta, mint az elsőt.

— Kérem a jelszót — mondta a gépből kilépő tiszteknek.

— U. M. B. 2—2—2.

— Kérem az iratokat.

A testőrezredesi egyenruhába öltözött tiszt, aki szemmel láthatóan az expedíció vezetője volt, átadta az iratokat. Minden rendben volt, a rádióüzenetnek megfelelően. Lott de Vallo kapitány gondosan megnézte mindent, azután tisztelgett és jelentette —

— Várom a további parancsot.

— Adja át Benito Mussolinit, akit hajóján őriz.

— Parancsára, ezredes ur. A fogoly a hajón tartózkodik.

A hajóra siettek mind a hárman, Lott de Vallo kapitány, az állítólagos Grandelott testőrezredes és a testőrhadnagy. Követte őket a tengerészkülönítmény, teljes fegyverzetben. Lott de Vallo kapitány vendégeit a hajón az egyik fülkéhez vezette, annak ajtaja előtt két tengerész állott őrséget.

— Itt van — mondta az ajtóra mutatva.

— Tessék a repülőgépre vitetni — rendelkezett a testőrezredes.

A kapitány kinyitotta a fülke ajtaját. Odabent a fülkében magasan állott a víz. A félrebillent hajó olyan helyzetben tartotta a fülkét, hogy amikor a kifelé nyíló ajtó feltárult, a Duce előrebukott, az egyik tengerész fogta fel, hogy el ne essen. A Duce kezei össze voltak kötözve...

„Ma még nem vett magához táplálékot“

A kapitány parancsára hordágyat hoztak, a Ducet ráfektették és a hordágyon levitték egy csónakba. Egy másik csónakon követte őket a három tiszt a szigetre, ahol a repülőtérré mentek. A Ducet feltették a repülőgépre, Lott de Vallo kapitány közben megjegyezte:

— Ma még nem vett magához táplálékot, azért ilyen gyöngé.

Az ezredes és a hadnagy felszálltak a repülőgépbe a Duce után s Lott de Vallo kapitánynak ekkor jutott eszébe hogy igazolást kérjen a Duce átvételéről. Mindenki ideges nyugtalan volt a repülőgép körül, attól tartottak, hogy újabb német repülőgép érkezik és még az utolsó pillanatban felborítja a helyzetet. Az ezredes idegesen előrántotta a tárcáját névjegyet vett ki belőle és rá-

írta: „Benito Mussolinit Ponza-szigetén Lott de Vallo kapitánytól átvettem. Grandelott testőrezredes.“ Fatális véletlen volt, hogy az ezredes idegességében — saját régi névjegyet vette elő tárcájából.

A repülőgép nekifutott a repülőtérré, félperc elmúltával a levegőbe emelkedett és egyenesen északi irányba fordult. Lott de

Vallo kapitány egy pillantást vetett a kezében maradt névjegyre: annak hátlapján Grandelott testőrezredes neve helyett Ansaldo ezredes nevét látta. Nem tudhatta, hogy Ansaldo a miniszter tudtával akarta-e megőrizni inkognitóját. A repülőgép üldözésére nem is gondolhatott, az már ott járt magasan a felhők között. A kapitány hosszan utánanézett, azután mélabusan sóhajtott. Visszatért a hajójára, elővette revolverét és fölbőltte magát. Azt hitte, hogy megtévesztették, illetékteleneknek szolgáltatva ki a Ducet és hogy ezzel eljásztotta életét...

(Folytatjuk).

IRTSUK A MEZEI POCKOT!

IRTA: KÖRMENDI ÁRPÁD m. kir. gazdasági tanár

A bánati magyar gazdasági egyesület rendezésében tartott téli gazdasági tanfolyamok keretében volt alkalom a határbejárásoknál tapasztalni, hogy különösen Dél-Bánátban a mezei pockok (egerek) olyan nagy mértékben elszaporodtak, hogy a lóhere, lucerna vetések nagyrészt tavasszal ki kell szántani. A múlt évi száraz esztendő nagyon kedvezett a mezei pock elszaporodásának. Gazdáink nagy része addig nem védekezik semmiféle kártevő ellen, míg az nagyon el nem szaporodik és sok kárt nem tesz. Mikor megvan a baj, akkor szaladgálnak fűhöz-fához, de ekkor már nehezebb és költségesebb is a védekezési munka. A pock fellépése sokszor hirtelen történik, sokan azt hiszik, hogy vándorol és ez az oka a tömeges megjelenésének. Kisebb távolságra elvándorol a pock, ha a környéken nincs mit enni, azonban a hirtelen megjelenésének oka a nagy, mondhatnám óriási szaporaságában rejlik. A mezei pockok 5—7 hetenként fiadzik 8—12 dr-ot, a fiatalok 8 hetes korukban már szaporodnak. Évente sok ezerre tehető egy-pár pock szaporulata. Ha a természet és az ellenségeik nem ritkítanak sorikat úgy csapás lenne az emberiségre. Esős hűvös tavaszi, őszi időjárás kedvez a betegségeknek, sok elpusztul tífuszban és rühöségben száraz időjárásban csupán azok pusztulnak el, amelyeket a róka, menyét, vércse, ölyvek, baglyok ölnek és esznek meg. A pockok mindent megeszik, nem válogatós. Tavasszal a zöld vetést, nyáron a gabonaszemeket, később a burgonyát, répát, kukoricát, ősszel különösen a lóherét, lucernát, az őszi vetéseket pusztítja, télen amihez ezenkívül hozzáfér (burgonya, répaverem) a gyümölcsfák kergét sem véti meg, teljesen lehámozza.

A pockok állandóan vándorol egyik tábla földről a másikra, mindég oda, ahol élelmet és nyugalmat talál. Tavasztól az aratásig a gabonátlakban, később a kukoricában, répában, burgonyában találjuk meg, innen átmeny a mesgyékre, a szérűkre. A lóhere lucernaföldeket és a gyepek területeket azért szereti, mert itt könnyen tud, lyukakat furni és egyuttal az itt található növényekből táplálkozik is. Lakásának elkészítéséhez legjobban szereti a

középkötött, kötött talajokat, ez nem omlik be, a homokot nem kedveli, mert a kvarszemek szemgyulladást okoznak és a járatok minduntalan beomlanak. A föld dombos részeit kedveli, lapály területeken csak szükségből tanyázik. Árokpart, töltésoldal a kedvenc tanyája. Irtani kell a pockot kora tavasszal, amíg a vetések nem bokrosodtak meg, itt még a lyukak megtalálhatók. Később már teljes takarásban vannak. A nyári talajmunkák, tarlóhántás, keverő és vetőszántás után, de még a vetés előtt a lóhere, lucernatáblákban, mesgyéken kell irtani. Ezt az alkalmat fel kell használni, mert az őszi vetésekben ismét szétszélednek és ilyen nagy területen már sokkal nehezebb és költségesebb pusztítani. Szabály az, hogy a legkisebb mértékben fellépő pockokat is uton utfélen irtani kell, mert néhány pock pár szaporulata száraz időjárásban tönkretelhet egy határt.

Télen behúzódik a pock a szérűskertbe, magtárakba, répa, burgonyavermekbe.

Irtására legjobban beváltak a mérgezett gabonamagvak. A szénkénegezés és a tífusz bacillusokkal végzett irtási módok ma már nem korszerűek, mert szénkénegezni csak kemény talajon volt kifizetődő itt — pedig a pockok kevés — mert itt mély lyukat fur és a gáz nem illant el. A könnyebb és pocoklakta földekben, vetésekben a sok járatban idő előtt elillan a gáz s így nem fejthette ki a kellő hatást. Az egértífuszos mesterséges fertőzés csak esős, hűvös időben fejti ki a hatását, ilyenkor viszont amugy is megkapják a különböző ragályos betegségeket és a pockok nagyrésze mesterséges beavatkozás nélkül is elpusztul. A mérgezett gabonamagvak minden időben eredményesen használhatók pockok irtására. (Beszerezhető a Központi Gazdasági Szövetkezethnél Nagybecskerek Horthy Miklós u. 2.) A mérgezés gyakorlati kivitele a következő: mérgezésre kijelölt területen a pocoklyukakat be kell tönni ezt elvégezhetjük boronálással is. Másnap figyeljük, hogy melyik lyuk lett ismét kifurva, mert ezek a lakottak és ezekbe rakjuk be a mérgezett magvakat. A mérgezett magvakból elég 2—4 szem egy lyukba. A táblákon a mérgezt végző munkások 2—3 méterre legyenek egymástól

és egyenes irányban haladjanak. Ajánlatos az irányt jelző karókkal kitűzni. Fontos a lelkiismeretes és gondos munka. A gazda együtt dolgozzon munkásaival, mert így az eredmény biztosabb lesz. Erdemes a pocokirtást kellő időben, minél előbb elvégezni, mert ezáltal sok kártól mentesül a gazda.

Dimitrov szirénahangjai

Szofia, jan. 14

A bolsevisták egyszer csábítással, másszor fenyegetéssel igyekeznek Bulgáriát külpolitikai irányvonaláról eltántorítani Dimitrov George az állítólag föl-oszlatott harmadik internacionálé főtítkára szólalt meg és intézett rádió utján felhívást a bolgár néphez. Felhívásában állítja, hogy jól ismeri a bolgár népléleket rokonszenvez a bolgár néppel és éppen azért figyelmezteti milyen veszély fenyegeti. A veszél pedig azért zudulna Bulgáriára, ha továbbra is németbarát politikát folytatna és az nagolszászok ellensége maradna. Bulgáriának azonnal vissza kell vonnia Anglia és az USA-hoz intézett hadiüzenetét. De ez még nem elég. Bulgáriának az angol-szászokkal kell szoros együttműködésbe lépnie.

Krisztov miniszter már megadta a választ Dimitrov csábításaira. Szerinte a bolgár népnek egészségesség érzete, szeretete a haza területe iránt, oly mélygyökerű, hogy azt semmiféle idegen csábítás sem ingathatja meg. Bulgária sohasem engedi meg, hogy az ellenség átvonuljon területén. A külföldi propaganda hazugsággal, csalással, ígéretéssel, fenyegetéssel árulóvá akarja sülyeszteni a bolgár népet. De az sohasem történik meg, mert rendületlenül bizik erkölcsi és fegyveres erejének győzelmében.

Dughagyma és hagyma-mag

kapható minden mennyiségben
ZARIĆ K. SAVA-cégnél
33 Novi-Kneževacon

Hazi szolgát

vagy nőt
keres azonnalra
ellátással és fizetéssel
32 Cim a kiadóhivatalban.

Két borbélysegédet

azonnali belépésre keresek
26 Cim a kiadóhivatalban

Kocsikenőcs

kapható nagyobb mennyiségben
ZARIĆ K. SAVA-cégnél
33 Novi-Kneževacon

A szerkesztésért és kiadásért felelős
Üzvegy dr. Mara Jenőné
Uri (Herren) ucca 7.
Szerkesztőség és kiadóhivatal
Becskek (Nagybecskerek)
Sepp Kraft (Zápolya) ucca 3.